

Dkt. Dave Mathewson, Hermeneutics, Hotuba ya 27, Matumizi,

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Andiko linalofuata tunalotaka kulizungumzia katika suala la uchambuzi wa kitheolojia ni Waefeso sura ya 2, 11-22. Sitasoma maandishi yote kwa ukamilifu, na tayari tumeyarejelea kwa sababu zingine, haswa tuliyashughulikia kwa kirefu katika suala la matumizi ya Agano la Kale katika Agano Jipya, ambalo linafaa moja kwa moja katika kuchanganua maandishi kitheolojia na kuelewa mahali yanaposimama ndani ya hadithi kuu ya matendo ya ukombozi ya Mungu katika historia kwa niaba ya watu wake na uumbaji wote. Lakini nataka kuliangalia tena kwa undani zaidi kuhusiana na jinsi tunavyoweza kusoma maandishi haya kitheolojia.

Na kwanza kabisa, Waefeso sura ya 2, 11-22, unapoisoma, unaona maneno kadhaa yanayojitokeza, kama vile upatanisho ni neno muhimu, upatanisho wa Myahudi na Mmataifa katika viumbe viwili ambavyo hapo awali vilikuwa havikubaliani sasa vimeunganishwa na kuunganishwa katika uhusiano na kuwepo kwa amani. Mada ya kifo cha Kristo, mada ya watu wa Mungu, tena, inayojumuisha Myahudi na Mmataifa. Na kuelekea mwisho, tunaona mada ya hekalu ikijitokeza.

Kwa hivyo hii ni hadithi ya Mungu kupitia kifo cha Yesu Kristo akiwapatanisha Wayahudi na Mataifa, tena, viumbe viwili ambavyo hapo awali vilikuwa havikubaliani, kuwa watu wapya wa Mungu ambao kwa kweli hufanya kazi, kwa hivyo, kama hekalu la Mungu, kama makao ya Mungu. Na mada hii ndani ya kitabu cha Waefeso yenyewe ina jukumu muhimu katika uhusiano na mwanzo kabisa wa kitabu. Na nyuma katika Waefeso sura ya 1, Paulo anawaambia wasomaji wake katika sehemu hii ndefu katika sura ya 1, mistari ya 3-14, kwamba kwa njia nyingi, chini ya kichwa kimoja, huyo ni Yesu Kristo.

Kwa hivyo Paulo, moja ya mambo ambayo Mungu amewafanyia watu wake kupitia Kristo ni kujulisha kusudi hili la Mungu, mapenzi yake, na kwamba hatimaye Mungu anakusudia kuunganisha vitu vyote, ili kupatanisha vitu vyote mbinguni na duniani pamoja chini ya kichwa kimoja, na hiyo ni nafsi ya Yesu Kristo. Hii inachukulia aina fulani ya kupotoka katika uumbaji wa sasa. Hii inachukulia tatizo katika mbingu na dunia ya sasa ambalo, kulingana na Mwanzo 1 na 2, linadaiwa na dhambi.

Kwa hivyo dhambi imeingia ulimwenguni na kusababisha mvurugo, imesababisha matatizo, imesababisha mgawanyiko duniani na imesababisha uadui, na Mungu anakusudia kurejesha vitu vyote katika uumbaji, mbinguni na duniani, chini ya kichwa kimoja, ambacho ni Yesu Kristo. Sasa ambapo sura ya 2 inaingia ndipo tunaona kwamba hili tayari linatokea. Hili tayari limezinduliwa.

Na sura ya 2, 11-22, ni mfano wa jinsi Mungu tayari anavyoleta upatanisho duniani kwa kupatanisha sehemu mbili za ubinadamu zilizokuwa na uadui na zilizotenganishwa, Myahudi na Mmataifa, katika ubinadamu mmoja mpya, katika watu wapya wa Mungu. Sasa tumeona kwamba kwa kudokeza maandiko kutoka kitabu cha Isaya, nabii Isaya, kwamba Paulo anakusudia kuona muungano huu wa Myahudi na Mmataifa kupitia kifo cha Yesu Kristo kama utimilifu wa mpango wa urejesho wa Isaya. Na kwamba matarajio ya Isaya ya siku ambapo wale walio mbali na karibu, ambapo Mataifa watajumuishwa katika watu wa Mungu, ambapo pia watakuja na kumwabudu Mungu na kuwa watu wa Mungu, sasa imerejeshwa, au sasa imezinduliwa, kupitia utu wa Yesu Kristo.

Hata hivyo, tunaona pia lugha hii ya hekalu, hasa katika mistari ya mwisho ya Waefeso 2, ambapo tunaona jinsi Paulo anavyobadilika. Kuanzia mistari wa 19, anabadilika kutoka kuzungumza kuhusu utaifa, kuwa raia wa watu wa Mungu, na kuwa wa nyumbani, lakini kisha anahamia hekaluni. Mistari wa 20, anazungumzia hili, sasa Wayahudi na Mataifa ni sawa na washiriki wa nyumba ya Mungu.

Mstari wa 20, umejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii, ambao unaweza kuakisi Isaya sura ya 54 na lugha ya urejesho wa Yerusalemu, umejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii, huku Yesu Kristo mwenyewe akiwa jiwe kuu la pembeni. Ndani yake, katika Kristo, jengo lote limeunganishwa pamoja na kuinuka na kuwa hekalu takatifu katika Bwana. Na ndani yake, ninyi pia mnajengwa pamoja ili kuwa makao ambayo Mungu anaishi kwa Roho wake.

Kwa hivyo tukiweka haya yote pamoja, Waefeso 2 inasimama ndani ya simulizi pana la kitheolojia la kibiblia. Waefeso 2, ambayo inasisitiza mada za upatanisho na watu wa Mungu na kazi ya Kristo, kifo chake msalabani, ikisisitiza taswira ya hekalu, haya yote yanasimama ndani ya simulizi pana la kitheolojia la nia ya Mungu ya kurejesha kile kilichoharibiwa wakati wa anguko, kilichosababisha kutengana na kugawanyika kati ya Mungu na watu wake na kati ya watu na watu wengine, sasa Mungu anaonyesha nia yake ya kurejesha hilo. Katika hadithi yote ya Agano la Kale, kwa upande wa hekalu, hekalu lilikuwa njia ambayo Mungu angerejesha uwepo wake na kukaa na watu wake.

Na matarajio ya kinabii katika vitabu kama Isaya, ambapo Mungu anaelezea nia yake ya kurejesha ubinadamu, Myahudi na Mmataifa, katika watu wapya wa Mungu na kujenga upya hekalu. Maandiko kama vile Ezekieli sura ya 40 hadi 48, nia ya Mungu ya kurejesha hekalu lake ili aweze kukaa katikati ya watu wake katika uumbaji mpya. Hadithi hiyo sasa inianza kutimizwa katika Waefeso sura ya 2, ambapo Mungu sasa, kupitia nafsi ya Yesu Kristo, tena hadithi hii inafikia kilele chake katika Kristo, kupitia nafsi ya Kristo, kupitia kifo chake msalabani, sasa tatizo la dhambi kutoka Mwanzo 3 ambalo limesababisha mtengano huu na mgawanyiko na limesababisha matatizo katika uumbaji wa Mungu, sasa limeshughulikiwa katika nafsi ya Yesu Kristo, ili sasa Mungu awe na ubinadamu mpya unaojumuisha Myahudi na Mmataifa, na sasa

ubinadamu wenyewe unakuwa hekalu ambapo Mungu anakaa kupitia Roho wake Mtakatifu.

Kwa hivyo Waefeso sura ya 2 ina jukumu muhimu katika simulizi hili linaloendelea. Lakini tena, inafikia kilele chake, hatimaye, ambapo kila kitu kingine kinafanya kazi, katika kitabu cha Ufunuo, hasa 21 na 22, ambapo sasa unapata ujenzi wa Mungu, unapata hekalu la Mungu, ambalo lina watu katika Ufunuo 21 na 22, linalojumuisha Wayahudi na Mataifa, nguzo zikiwa makabila 12 ya Israeli, misingi ikiwa mitume wa Mwana-Kondoo, kanisa linalojumuisha Wayahudi na Mataifa, mahali ambapo mataifa sasa huja na kumiminika katika mji katika uumbaji mpya, na sifa muhimu ni sasa Mungu, katika uhusiano wa agano, anakaa katikati ya watu wake, hekalu la watu wake. Kwa hivyo Ufunuo 21 na 22 ndio kilele cha mwisho cha kile mtu anachokiona tayari kikitokea katika Waefeso sura ya 2 na mistari ya 11 hadi 22, makao ya mwisho ya Mungu pamoja na watu wake, yanayojumuisha Wayahudi na Mataifa, katika uumbaji mpya, hekalu la watu wake.

Kwa hivyo, nimetoa mifano miwili tu ya jinsi, ambayo ni rahisi kidogo kufanya. Hili si rahisi katika kila maandishi, na sitaki kusema kwamba kila maandishi yana uhusiano wa moja kwa moja na hadithi, lakini bado, mtu anaposoma maandishi ya Biblia, lazima awe macho kuhusu mada za kitheolojia zinazotoka kwenye maandishi, na lazima awe macho kuhusu jinsi zinavyoweza kuingia katika hadithi kuu ya kitheolojia ya kibiblia, kama sehemu ya kanuni, umoja thabiti na wa kisheria ambao umetujia katika mfumo wa Agano la Kale na Jipya. Wale wenu mnaotumia hii kwenye tovuti mtagundua, kwenye tovuti ya Profesa Hildebrand, pia nimeandaa mfululizo wa mihadhara kuhusu hadithi ya Biblia, na hiyo inakusudiwa kufafanua na kufunua kwa undani zaidi simulizi hii kuu au hadithi inayotoka kwenye kanuni ya Agano la Kale na Jipya.

Kwa hivyo, mtu anaweza kuiendea kwa undani zaidi. Lakini pia kuna vitabu kadhaa muhimu sana kuhusu theolojia ya kibiblia, au theolojia ya Agano la Kale na Jipya, au hasa hadithi moja ya Biblia nzima. Andiko moja fupi sana ambalo naona linasaidia ni kitabu kilichoandikwa na Desmond Alexander kinachoitwa, Kutoka Bustani hadi Yerusalemu Mpya.

Inafanya mambo kama hayo na kufuatilia mada kuanzia Mwanzo hadi Ufunuo 21 na 22. Ninachotaka kufanya sasa ni kuendelea kujadili kwa ufupi masuala yanayohusiana na matumizi, au kama baadhi ya wasomi wanavyoita, uainishaji wa muktadha. Kwa maoni yangu, mchakato wa tafsiri haujakamilika kwa Wakristo hadi watakapoitikia kwa utii kwa njia inayotakiwa na maandishi ya maandiko yenyewe.

Hiyo ni kusema, hadi maandishi ya Agano la Kale na Jipya yatakapowekwa katika muktadha kwa ajili ya siku na hali yetu, na kuwawezesha Wakristo kujibu kwa utii kama Mungu anavyoita katika ufunuo wake, hadi hilo litakapotokea, mchakato wa tafsiri unabaki haujakamilika. Tena, hii inatokana na ukweli kwamba tunakiri kwamba Biblia si neno la kitu kingine ila neno la Mungu, na kwamba Mungu anatarajia watu wake waifuate na kuitii na kubadilishwa na neno lake. Kwa hivyo hii ni matumizi, au kuweka muktadha wa neno la Mungu kwa muktadha na hali yetu ya kisasa, ni tu maana ya maandiko kama yaliyovuviwa, na pia kama maana ya asili ya kitheolojia ya maandiko yenyewe.

Lakini ni muhimu kuelewa mwanzoni kwamba matumizi si nyongeza tu mwishoni mwa mchakato wa tafsiri. Sio tu kitu cha kubandikwa mwishoni ili ufanye tafsiri yako na ujaribu kuelewa maandishi katika muktadha wake wa kihistoria. Na unapomaliza, kitu cha mwisho unachofanya ni kubandikwa kwenye programu ili kuonyesha jinsi inavyofaa mwishoni mwa mchakato wa tafsiri.

Badala yake, ningesema kwamba matumizi, au kile ambacho baadhi hukiita uainishaji wa muktadha, tayari yanafanyika mwanzoni kabisa mwa mchakato wa tafsiri tunapojaribu kuielewa kwa ajili ya utamaduni na siku zetu. Ingawa tunajaribu kuielewa katika muktadha wake wa kihistoria wa awali, bado tunaisoma kama maandiko ya Mungu kwa watu wake, ili kwamba tayari tunafikiria na kuuliza jinsi tunavyoelewa hili katika utamaduni wetu na mahali petu. Kwa hivyo lengo lenyewe, kwa maoni yangu, matumizi ndilo lengo lenyewe la tafsiri.

Hiyo ni kuyabadilisha maisha yetu kulingana na maandiko na kubadilishwa kwa kuyasoma. Kwa hivyo tunauliza, neno la Mungu linaendeleaje kusema na watu wa Mungu leo? Changamoto ni kwamba tunatambua, kwa upande mmoja, umuhimu unaoendelea wa neno la Mungu kwa watu wake, kwa sababu ni neno la Mungu, tunatambua umuhimu unaoendelea wa maandiko, huku wakati huo huo tukitambua kwamba maandiko yaliwasilishwa katika muktadha maalum wa kihistoria na kitamaduni. Kwa hivyo tunapaswa kuuliza, tunawezaje kuchukua maandishi ambayo yametolewa katika muktadha maalum wa kihistoria na kitamaduni, na tunawezaje kuziba pengo ili kuyasikia yakiendelea kuzungumza na watu wa Mungu leo, ambao wanajikuta katika muktadha tofauti sana wa kihistoria na kitamaduni.

Mojawapo ya uhalalishaji wa, angalau uhalalishaji wa kibiblia wa matumizi, unapatikana katika maandishi ya Agano Jipya lenyewe, maandishi ambayo tuliyazingatia kuhusiana na msukumo, lakini tu kupendekeza kwamba hata Biblia inahitaji umuhimu wake unaoendelea na matumizi katika maisha ya watu wa Mungu. Na tunaweza kuashiria maandiko mengine kadhaa, lakini labda moja ya muhimu zaidi linapatikana katika 2 Timotheo 3.16. 2 Timotheo 3.16, maandiko yote yamepuliziwa na Mungu, hilo ndilo maandishi yaliyo wazi zaidi yanayorejelea msukumo, lakini kwa kawaida tunaishia hapo na tunazungumzia tabia ya maandiko kama yaliyopuliziwa na maana yake, lakini nia ya Paulo imeelezwa katika sehemu iliyobaki ya 16 na 17, maandiko yote yamepuliziwa na Mungu na yanafaa kwa mafundisho, kwa kukemea,

kusahihisha, na kuwafundisha katika haki, ili mwanamume au mwanamke wa Mungu awe ameandaliwa kikamilifu kwa kila kazi njema. Kwa hivyo matokeo ya msukumo ni mabadiliko ya watu wa Mungu.

Matokeo ya msukumo ni kuwaandaa watu wa Mungu kwa kila kazi njema. Kwa hivyo, kwa maoni yangu, mchakato wa tafsiri haujakamilika, si tu hadi tuweze kueleza maeneo wazi ya matumizi, lakini hadi tutakapofanya kweli, na hadi tutakaporuhusu maandiko kubadilisha maisha yetu. Hadi hilo litokee, mchakato wa tafsiri bado haujaendelea.

Kwa maoni yangu pia, mimi huona matumizi kuwa mojawapo ya vipengele vigumu zaidi vya tafsiri kufanya vizuri. Mimi huwaambia wanafunzi kila mara, mara nyingi huwa na wanafunzi wakiniuliza kuhusu jinsi wewe, nilipokuwa mchungaji, ulivyoendeleaje na Kigiriki na Kiebrania chako, na jinsi ulivyotumia ufafanuzi, na mara nyingi mimi huwaambia, au hata wataniambia, ni kipengele gani kigumu zaidi cha kuandaa mahubiri. Na kwa kawaida mimi huwaambia, ni ufafanuzi au tafsiri, mara nyingi niliona sehemu rahisi zaidi, na simaanishi ilikuwa rahisi, na simaanishi kwamba hakukuwa na maandishi magumu ambayo ilinibidi nipambane nayo na kufanya kazi kwa bidii sana, lakini kati ya mambo yote ambayo ningefanya katika tafsiri, na maandalizi ya mahubiri, mara kwa mara niligundua kwamba kufanya matumizi mazuri ilikuwa kipengele kigumu zaidi cha tafsiri.

Lakini ni muhimu kutambua kwamba kwanza kabisa, tafsiri hiyo, au matumizi, au kuweka maandiko katika muktadha kwa wasomaji na wasikilizaji wa siku hizi, ni muhimu kutambua kwamba kwanza kabisa yanategemea tafsiri sahihi ya maandishi ya Biblia, katika muktadha wake wa kihistoria wa awali, kama mwandishi alivyokusudia, kama wasomaji wanavyoweza kuielewa. Cha kufurahisha ni kwamba, mfano mmoja wa hili unaonyeshwa katika mfululizo wa maoni, mfululizo mmoja wa maoni hasa, ambao, kwa ujumla una matokeo yaliyofanikiwa, na huo ni Mfululizo wa

Maoni ya Matumizi ya NIV, uliotolewa na Zondervan, ni wa makusudi kuhusu kutumia mbinu maalum ya kutoa matumizi ya maandishi ya Biblia ambayo yana mizizi katika kuelewa maandishi katika muktadha wake wa kihistoria wa awali. Lakini kama ilivyo kwa mbinu nyingi ambazo tumezungumzia, jambo la kwanza ninalotaka kufanya ni kujadili kwa ufupi baadhi ya makosa ya kuepuka katika kuchora matumizi, na baadhi yake ni dhahiri, karibu ya kipuuzi, mengine wakati mwingine ni muhimu zaidi, lakini kosa la kwanza, au kosa la kwanza, nadhani, la kuepuka katika kuchora matumizi ni kupuuza muktadha mzima, yaani kushindwa kuweka hati ya Agano Jipya au la Kale katika muktadha wake wa kifasihi na kihistoria, na mara nyingi moja ya hatari za kutumia vibaya maandishi ya Biblia, au moja ya sababu, samahani, moja ya sababu za kutumia vibaya maandishi ya Biblia, mara nyingi ni kushindwa kutambua muktadha wa kifasihi au kihistoria wa kifungu cha Biblia.

Pia nadhani, moja ya laana, kwa maoni yangu, ya mgawanyiko wa mistari na sura, hasa mgawanyiko wa mistari katika Biblia, na tena, wacha, kabla sijamaliza hilo, kando ni mgawanyiko wa mistari, kama nilivyosema hapo awali, mgawanyiko wa sura na mistari, angalau kwangu, kwa uelewa wangu, thamani ya msingi ni kwamba kila mtu anaweza kupata mahali, mahali pamoja katika maandishi. Je, unaweza kufikiria kuzungumza na kundi la watu 100, ukijaribu kuwafanya wapate mahali pamoja mahali fulani katikati ya kitabu cha Mwanzo, bila mgawanyiko wa sura na mistari? Kwa hivyo mgawanyiko wa sura na mistari ni muhimu sana katika kutusaidia kupata mahali sahihi, na kutusaidia kupata mahali sahihi tunapotaka. Vinginevyo, mgawanyiko wa sura na mistari, nadhani, unaweza kuwa laana, kwa sababu moja ya matawi yake ni hatari ya kuichukulia mistari kwa njia ya pekee.

Kuchukulia mistari kama vitengo vilivyojitosheleza, kama ahadi za Mungu kwa watu wake, au kitu kama hicho, ambapo mstari, au hata aya, huchukuliwa kama kitengo kilichojitosheleza, tofauti na muktadha ambapo hutokea, kihistoria au kihalisi. Tayari tumetoa mfano mmoja wa jinsi kupuuza muktadha na kupuuza muktadha

kunavyoweza kutupotosha. Na mojawapo ya mifano maarufu zaidi ni Wafilipi 4:13, Naweza kufanya mambo yote katika Kristo anitiaye nguvu.

Nikiuchukua mstari huo peke yake, mojawapo ya njia ambazo ninaweza kuutumia ni, kama tulivyosema hapo awali tunapojadili muktadha wa fasihi katika uhusiano na mstari huu, moja ya njia ambazo ninaweza kuutumia ni kwamba Kristo ananisaidia kufanya jambo lisilowezekana, kazi ambayo inaonekana haiwezekani kwangu, Mungu ataniwezesha kuifanya, au Mungu ataniwezesha kuendelea na kuvumilia katika ndoa ngumu, au Mungu ataniruhusu kuvumilia jamaa wagumu, au Mungu ataniruhusu kufaulu mtihani ambao unaonekana kuwa mgumu kwangu kufaulu, mara nyingi wakati mwingine hutumika kama kisingizio cha kutosoma. Lakini hoja ni kwamba, mstari huu unachukuliwa kama kanuni inayotumika kwa hali yoyote ambayo inaonekana kuwa kubwa na ngumu sana kwangu kuifanikisha, basi nakumbushwa katika Wafilipi 4:13, naweza kufanya mambo yote kupitia Kristo. Hata hivyo, kama tulivyokwisha kuona, ugumu wa hilo ni kwamba, mtu anapouweka tena ndani ya muktadha wake mpana, mistari iliyo mbele yake, mistari ya 11 na 12, Paulo anazungumzia waziwazi uwezo wake wa kuishi katika hali yoyote, yaani, iwe ana wingi au kama ana uhitaji mkubwa.

Haijalishi hali ikoje, Paulo anaweza kubaki ameridhika. Anaweza kujibu ipasavyo na kuridhika, iwe ana pesa au hana, iwe ana wingi au yuko katika umaskini. Anaweza kuridhika katika hali yoyote.

Na siri ni kwamba, anaweza kufanya kila kitu kupitia Kristo. Yaani, anaweza kuishi katika hali yoyote kwa kuridhika kwa sababu Kristo anamwezesha kufanya hivyo. Kwa hivyo kwa kuelewa muktadha mpana, hii inaleta tofauti katika jinsi maandishi yanavyotumika.

Ili kutoa mfano wa kipuuzi sana, mimi hufikiria hili kwa sababu fulani. Huu ni mfano wa kipuuzi wa kutumia vibaya maandishi, lakini mimi huyatumia kwa sababu yalikuwa mazito. Mtu fulani alifanya uamuzi mzito maishani kutokana na kusoma maandishi haya.

Nilipokuwa chuo kikuu huko Denver, Colorado, nilimsikia mchungaji akizungumza wakati mmoja ambaye alikuwa amehamia Denver ili kuwa mchungaji wa kanisa ambalo nilikuwa nikihudhuria. Na nilithamini huduma yake, na sitaki kusema alikuwepo kwa visingizio vya uongo au kwamba Mungu hakumtaka awe huko au kitu kingine chochote. Sitaki kutilia shaka hilo.

Lakini nataka kuuliza swali kuhusu jinsi alivyofika huko. Na Jumapili ya kwanza alikuwepo, alisoma kifungu cha kuvutia kutoka kitabu cha Hagai, nabii wa Agano la Kale Hagai, katika sura ya 1. Na kwa vile alikuwa akitoa msingi fulani kuhusu jinsi Mungu alivyomleta Colorado ili kuchunga kanisa hili, na akasoma hili. Alianza na mstari wa 3 wa Hagai sura ya 1. Kisha neno la Bwana likaja kupitia nabii Hagai.

Je, ni wakati wenu ninyi wenyewe kuishi katika nyumba zenu zenye paneli huku nyumba hii ikibaki magofu? Na mchungaji aliendelea kusema, aliposoma mstari huo, aliangalia huku na huku na kugundua kwamba alikuwa amekaa katika chumba chenye paneli juu yake. Nadhani alikuwa akiishi katika jimbo la Alabama nchini Marekani wakati huo. Lakini alikuwa akiishi katika nyumba yake huko Alabama, na aliangalia huku na huku na alikuwa akiishi katika nyumba iliyokuwa na paneli ukutani.

Na aliendelea kusoma. Aliendelea kusoma na akafikia mstari wa 8. Nenda milimani. Na akachukua hilo kama wito wa kwenda Colorado.

Kwa hivyo aliangalia sasa huko Colorado, jimbo lililojaa milima, jimbo la Rocky Mountain. Sasa alipata wito kwa Haggai wa kwenda Colorado. Sasa, tena, sitaki kuhoji hatua yake ya kuchunga kanisa hili huko Colorado wakati huo, miaka iliyopita.

Na sitaki kupendekeza kwamba Mungu hangeweza kumpeleka huko. Lakini tena, ugumu ni unaposoma Hagai sura ya 1 katika muktadha wake, muktadha mzima wa kihistoria na fasihi ni kwamba watu wa Mungu, msisitizo huu wa kutazama huku na huko na wanaishi katika nyumba zilizopambwa kwa mbao, jambo kuu ni kwamba nyumba zao zinafaa kuishi, nyumba ya Mungu, hekalu, iko katika hali ya machafuko. Na kwa hivyo wito wa kwenda milimani katika sura ya 1 mstari wa 8 si wito wa kuhama.

Inasema waziwazi kwamba wanapaswa kwenda milimani kukata miti ili warudi na kujenga nyumba ya Mungu. Kwa hivyo huu si wito kwa mtu kuondoka katika nyumba yako yenye mbao na kwenda milimani na kuishi. Lakini ni wito kwa watu wa Mungu kukaa na kutambua kwamba wanapoishi katika mazingira mazuri, nyumba ya Mungu iko katika hali ya machafuko.

Na ni wito wa kujenga upya nyumba ya Mungu, hekalu la Mungu, na kuipa kipaumbele katika maisha yao. Kwa hivyo matumizi yoyote, matumizi yoyote ili yawe halali lazima yaendane na muktadha wake wa kihistoria na kitamaduni na fasihi. Na matumizi yoyote lazima yaendane na jinsi kifungu kinavyofanya kazi ndani ya muktadha wake.

Mfano mwingine ambao nilijulishwa katika kitabu cha Klein, Blomberg, na Hubbard kuhusu tafsiri ya Biblia ulikuwa ni andiko ambalo nilisikia mara nyingi likisomwa, kwa mfano, kwenye harusi au kitu kama hicho. Na hilo ni Zaburi 127 na mistari ya 3 hadi 5. Zaburi 127 mistari ya 3 hadi 5 inarejelea, inaonekana, marejeleo ya kuwa na familia au wana, kuwa na wana wengi, na fadhila ya kuwa na wana kadhaa kama

urithi kutoka kwa Bwana. Na hivyo mistari ya 3 hadi 5, Wana ni urithi kutoka kwa Bwana, watoto ni thawabu kutoka kwake.

Kama mishale mikononi mwa shujaa, ndivyo wana waliozaliwa wakati wa ujana wao walivyo. Heri mtu ambaye podo lake limejaa podo lake. Hawataaibika watakaposhindana na adui zao langoni.

Sasa mara nyingi mistari huu hutumika kama uhalalishaji wa kuwa na familia kubwa, hata amri ya kufanya hivyo. Hasa marejeleo ya kuwa na podo kamili. Lakini ufunguo ni, kihistoria, mistari ya mwisho, Hawataaibishwa watakaposhindana na adui zao langoni.

Umuhimu ni kwamba lango lilikuwa mahali ambapo, inaonekana hapa, mtu angepigana vita, au mtu angekusanyika ili kuamua kesi za kisheria. Na kwa hivyo, labda katika siku na enzi ambapo viwango vya vifo vilikuwa tofauti sana au hata vya juu zaidi, labda katika siku hizi, kuwa na familia kubwa kulihakikisha usalama dhidi ya maadui, na pia kulihakikisha usalama katika hali za kisheria. Kwa hivyo huu sio wito kwa kila mtu leo kuwa na familia kubwa, na kwamba kwa namna fulani ni kutotii kutokuwa na familia kubwa.

Lakini badala yake inahitaji kueleweka ndani ya muktadha wake mpana wa kihistoria. Na angalia marejeleo hasa yanahusu wana katika muktadha huu. Wangekuwa ndio wangeshindana langoni, si binti.

Kwa hivyo huu ni wito zaidi kwa familia kubwa kuhakikisha usalama dhidi ya maadui, na uwakilishi katika masuala ya kisheria, si amri ya kila mtu kuwa nayo, hasa leo, ya kuwa na familia kubwa. Kwa hivyo tu kuhakikisha kwamba matumizi yanaendana na muktadha mpana wa kihistoria na kifasihi wa maandishi. Kosa au kosa jingine katika

tafsiri ni kushindwa kutambua muundo wa kihistoria au wa ukombozi wa wokovu wa Agano la Kale na Agano Jipya.

Hiyo ni kusema, tayari tumeona katika mjadala wetu wa theolojia kwamba Agano la Kale linasimama kuhusiana na Agano Jipya kama moja ya ahadi na utimilifu. Ili baadhi ya maandiko yapate utimilifu wake katika nafsi ya Kristo kwa njia inayoonyesha kwamba yalicheza jukumu la muda katika Agano la Kale. Ili tujiulize, ni vipi hatimaye, linapokuja suala la kutumia maandishi katika Agano la Kale, tunapaswa kuuliza, ni vipi hatimaye maandiko hayo yatapata utimilifu wake katika nafsi ya Yesu Kristo? Kwa baadhi ya maandiko, kama vile sheria za chakula au sheria za dhabihu, tunaona kwamba hayatumiki tena katika jinsi yanavyosimama katika Agano la Kale, lakini kwamba yanatumika tu kama yanavyotimizwa katika nafsi ya Yesu Kristo kwa mwanga wa ufunuo mpya unaokuja kupitia Yesu Kristo.

Kwa hivyo kuangalia tu sheria za chakula katika Agano la Kale zinazokatiza kula aina fulani za chakula na kuzitumia moja kwa moja, kana kwamba tunapaswa pia kuepuka aina hizo za vyakula, kunapuuza muundo wa kihistoria wa wokovu wa Agano la Kale na Jipya. Kushindwa au kosa la tatu katika matumizi, nadhani, ni kupuuza aina tofauti za fasihi ambazo mtu hatumii, kwa mfano, masimulizi kwa njia ile ile ambayo mtu hutumia fasihi ya epistolari. Hasa katika fasihi ya masimulizi, kuelewa hadithi nzima na kuelewa muktadha mpana na mpana wa fasihi na jinsi hadithi inavyofanya kazi ni muhimu kwa matumizi.

Tuliona hilo kuhusiana na Kutoka 18, hadithi ya Musa akiambiwa na baba mkwe wake, Yethro, asijaribu kufanya mambo mengi kupita kiasi, bali awape baadhi ya kesi. Musa anafanya kazi kama mwamuzi wa Israeli, lakini Yethro anamwambia Musa, huwezi kushughulikia haya yote. Unashughulikia zile muhimu zaidi, kubwa zaidi na uwape wengine nafasi.

Kama nilichofanya ni kusoma Kutoka 18 tu, huenda nikashawishika kutumia hilo katika suala la kukabidhi majukumu na jinsi ya kuendesha biashara. Hizo zinaweza kuwa halali, sijui, lakini unapoweka Kutoka 18 katika muktadha wake mpana, tulisema ni hadithi ya jinsi Musa anavyoonyeshwa kama mwanadamu dhaifu katika kujibu swali, je, Bwana yuko pamoja nasi kweli au la? Bwana lazima awe pamoja na Israeli kwa sababu Musa ni mwanadamu dhaifu tu. Musa hawezi kufanya hivyo.

Lazima awe Mungu anayefanya mambo haya yote. Lazima awe Mungu aliye pamoja na watu wake. Kwa hivyo Kutoka 18 ni ukumbusho zaidi wa ukweli kwamba mara nyingi Mungu huonyesha udhaifu wetu ili kuonyesha wazi kwamba ni nguvu zake zinazofanya kazi ndani yetu.

Kwa hivyo matumizi yanahitaji kuzingatia aina tofauti za fasihi na jinsi hiyo inaweza kuleta tofauti katika jinsi tunavyoisoma. La mwisho ni mifano isiyotosha, hatari ya kujaribu kutumia maandishi kwa njia ambayo mlinganisho kati ya hali yetu ya sasa na matumizi hautumiki kabisa kwa hali ya asili. Hiyo ni, kwa mfano, kutumia maandishi yanayorejelea Israeli ya kitaifa kwa taifa kama vile Marekani ni kukosa tena ukweli kwamba hasa, na hii pia inazingatia kanuni ya kushindwa kutambua muundo wa kihistoria wa ukombozi wa Agano la Kale na Jipya.

Lakini, kwa mfano, kama nilivyosikia mara nyingi ikifanywa, kuchukua ahadi iliyotolewa kwa taifa la Israeli kwamba Mungu angewabariki ikiwa watafanya hivyo na kuitumia moja kwa moja. Kwamba ikiwa taifa lolote, kwa mfano, Marekani, ili Mungu aendelee kuwabariki kama watu wake au kama taifa, kwamba lazima wafanye hivi na hivi na hivi, wanakosa ukweli hasa kwamba Mungu haonyeshi tena upendeleo kwa taifa lolote. Mungu hahusiani tena na watu wake kitaifa, lakini sasa anahusiana nao pekee kupitia nafsi ya Yesu Kristo.

Kwamba watu wa Mungu sasa ni wa kimataifa na wa kitamaduni. Au mfano mwingine ni kuchukua maandishi katika Agano Jipya yanayorejelea taasisi ya utumwa, uhusiano kati ya bwana na mtumwa wake, na kuyatumia moja kwa moja katika uhusiano kati ya mwajiri na mfanyakazi. Sio kwamba hakuna njia za kutumia hilo na kwamba huenda kusiwe na matumizi fulani, bali ni kutojua tu tofauti hizo.

Ni kutegemea mlinganisho usiotosha kati ya uhusiano wetu wa kisasa kati ya mfanyakazi na mfanyakazi katika jamii yetu na uhusiano wa zamani wa bwana na mtumwa. Kwa hivyo tunapaswa kufanya nini? Tena, hili ni jambo ambalo tunapaswa kujaribu kufanya tangu mwanzo. Hatufanyi tu matumizi hadi mwisho kabisa wa mchakato wa tafsiri.

Lakini badala yake, pendekezo moja linalowezekana ni kwamba sisi, na njia ya kawaida sana ya matumizi ni kutoa kanuni dhahania kutoka kwa maandishi ya Biblia na kisha kuuliza jinsi kanuni hiyo inavyotumika kwa hali ya kisasa na msomaji wa kisasa. Hii inafanana sana na vipengele vitatu vya tafsiri, ambapo una lugha chanzo, yaani lugha ya kale na uelewa katika muktadha wake wa kihistoria wa awali, ikifuatiwa na ujumbe, unaojaribu kufichua ujumbe mkuu wa maandishi, na kisha kuuwasilisha katika lugha ya kipokezi, kwa njia ambayo itaeleweka na wale wanaosoma maandishi katika lugha ya kipokezi, hasa kupitia mchakato unaojulikana kama tafsiri inayolingana na nguvu. Kwa hivyo, kwa kulinganisha na hilo, mara nyingi tunapata mchakato wa matumizi wa aina tatu unaoonekana kama huu.

Nambari ya kwanza ni kufichua maana ya maandishi katika muktadha wake wa kihistoria wa awali kwa kusoma maandishi katika muktadha wake wa awali. Mtu huuliza maswali kuhusu maana iliyokusudiwa na mwandishi, kuna uwezekano mkubwa mwandishi alikusudia nini, kupitia utafiti makini wa muktadha wa kihistoria wa fasihi, kwa kuzingatia maana ya maneno na sarufi na aina ya fasihi, ni nini maana ya maandishi hayo? Inatumikaje kwa wasomaji wa karne ya kwanza? Kisha hatua ya

pili ni, kanuni ya msingi ya tamaduni mbalimbali ni ipi? Ni nini maana ya msingi inayozidi hali maalum ya kihistoria ya awali? Yaani, kanuni isiyo na wakati ni ipi, au ni kanuni gani zisizo na wakati zinazotokana na maandishi haya? Na kisha ya tatu, inayolingana na lugha ya kipokezi na mchakato wa tafsiri, ni nini kilicho, au kisichofaa, au ni matumizi gani yanayofaa ya kanuni hii, au kanuni hizi, kwa muktadha na hali ya kisasa? Na tena, kwa njia nyingi hiyo inafanana na mchakato wa, hasa unaohusishwa na tafsiri zinazofanana, za kuhama kutoka lugha ya kipokezi hadi ujumbe, na kisha kuwasilisha ujumbe huo, kuuhamisha hadi, samahani, kuanza lugha ya rasilimali na kuelewa ujumbe, lakini kisha kuhamisha ujumbe huo hadi lugha ya kipokezi ambayo itaeleweka na wasomaji wengi ambao imekusudiwa. Mfano wa jinsi hiyo inaweza kufanya kazi unaweza kupatikana katika 1 Wakorintho sura ya 8 na 9. Mtu anaweza kusoma 1 Wakorintho 8 na 9, au mtu anaanza kwa kuisoma katika muktadha wake wa asili.

Hii ni sehemu ya Wakorintho ambapo Paulo anawasihi Wakristo huko Korintho kuwa tayari kutokula nyama iliyotolewa sadaka kwa sanamu, kwa hivyo mara nyingi kama ungekula nyama katika karne ya 1 Korintho, kwa hivyo, unajua, mtu anakualika kula, au unaamua kununua nyama sokoni, ikiwa una pesa za kufanya hivyo, je, kwa kawaida nyama hiyo ilikuwa imetolewa sadaka kwa sanamu, na sasa inauzwa sokoni, au sasa unaenda nyumbani kwa mtu kula mlo, na wanahudumia nyama ambayo labda ilitolewa mapema siku hiyo kwa sanamu. Na baadhi ya Wakristo wa Korintho waliona kwamba ilikuwa sawa kufanya hivyo, na kwamba sanamu si kitu, na hii ni nyama tu, na mimi sishiriki katika ibada yoyote ya sanamu katika kula hii, ninafurahia tu nyama nzuri au chochote kile, kwa kusema kwamba tayari nimeweka muktadha, lakini baadhi ya Wakorintho walidhani kwamba ilikuwa sawa kula nyama iliyotolewa kwa sanamu, huku wengine wakihisi kwamba dhamiri zao hazingewaruhusu kufanya hivyo, walihisi kwamba ilikuwa vibaya. Na Paulo anawahutubia wale waliokuwa Korintho waliofikiri kwamba ilikuwa sawa kufanya hivyo, kuwa tayari kuacha haki hiyo, ili wasimkwaze Mkristo mwingine, na anachomaanisha ni kutowakwaza, au

kuwafanya wajisikie vibaya, bali kwa kweli kuwasababisha kushiriki katika shughuli hiyo kwa njia inayokiuka dhamiri zao.

Kanuni inayojitokeza katika andiko hili, au inayoweza kutokea katika andiko hili, ni kwamba Paulo anawataka Wakristo wawe tayari kuacha haki zao, au kanuni ya andiko hili itakuwa kuwa tayari kuacha haki yao kwa ajili ya injili ya Yesu Kristo, ili wasizuie imani ya Kristo, au imani ya Mkristo mwingine katika Yesu Kristo, na kutowasababisha kushiriki katika shughuli ambayo wanajua ni mbaya. Matumizi yake ni, bila kutoa maelezo mahususi, matumizi yake yatakuwa ni kuuliza ni njia gani maalum katika siku na enzi zetu, katika muktadha wa kanisa letu, tunaweza kuwa katika hatari ya kupuuza hili, la kukiuka hili. Labda haitakuwa kwa kula nyama.

Wengi wetu hatuishi katika jamii, baadhi yetu huenda, lakini wengi wetu hatuishi katika jamii ambapo unaenda kwenye duka kubwa na kununua nyama, na labda ilitolewa kwa sanamu. Kwa hivyo aina hii ya matumizi labda itabadilika. Badala yake, tutauliza ni mifano gani inayofaa zaidi ya kisasa katika kutumia maandishi haya.

Kwa hivyo mbinu hiyo ya pande tatu ni ya kawaida sana, ambayo mara nyingi hujulikana kama principalizing , yaani kupitia kujifunza maandishi katika muktadha wake wa asili, ni kutambua maana au kanuni inayopita muktadha, ambayo sasa inaweza kuwekwa au kutumika katika muktadha mpya, kanuni au kanuni. Wengi hawangetaka kupendekeza kwamba kuna moja tu. Ingawa kuna thamani kubwa katika mbinu hiyo, wakati huo huo ni muhimu kutambua kwamba hiyo haipaswi kuchukuliwa kama mbinu ya kiufundi, kwamba njia rahisi ya hatua tatu, kama kichocho, kwamba ukitumia tu njia sahihi, kwamba matumizi hujitokeza kiasili.

Kwa mfano, kwa maoni yangu, ubunifu mwingi na mawazo makini lazima yatokee ili kufikia matumizi halali. Lakini pamoja na hayo, nadhani, labda kuchukua mbinu hiyo ya mara tatu, kwa kuongezea, mtu lazima pia atambue asili ya mazungumzo zaidi ya

matumizi, au asili shirikishi zaidi ya matumizi. Kama nilivyosema, mwanzoni kabisa mwa mchakato wa matumizi, mtu anafikiria sio tu maana ya maandishi haya katika muktadha wa asili, lakini kwa kawaida ukifikiria juu yake, unapokaribia maandishi ya kibiblia, mtu anavutiwa, hatimaye, kuuliza maandishi haya yanatumikaje kwa msomaji wa kisasa? Kwa hivyo baadhi wamependekeza kwamba matumizi ni shirikishi zaidi.

Yaani, mwanzoni kabisa mwa mchakato, mtu huanza kujifunza maandishi ya Biblia katika muktadha wake. Lakini pia, mtu huwa macho kuhusu mifano na matumizi yanayowezekana, na umuhimu unaowezekana wa maandishi hayo kwa wasomaji leo. Lakini nadhani mambo mengine mawili, matumizi yoyote ya maandishi ya Biblia, iwe ninatoa kanuni ambayo nitatumia katika hali zinazofuata, matumizi yoyote ya maandishi lazima yaendane na angalau mambo mawili, na kwamba kanuni lazima iongozwe, kanuni na matumizi yake lazima yaongozwe na muktadha mpana wa kitabu chenyewe.

Yaani, lazima kuwe na mshikamano na kinachoendelea katika maandishi, kwa muktadha mpana zaidi. Na pili, kanuni yoyote na matumizi yake lazima yaendane na nia ya maandishi hayo, kwa madhumuni ya maandishi hayo. Maandishi yanajaribu kufanya nini? Kwa mfano, tuliona hili tulipozungumzia kidogo kuhusu fasihi ya kisheria, au aina ya sheria, kwamba moja ya sheria ambazo mtu hupata katika Agano la Kale ni amri kwa wakulima kutovuna mashamba yao hadi ukingoni, lakini kuacha baadhi ya mazao yakiwa yamesimama.

Mtu anaweza kuuliza, je, matumizi halali kwamba hii ni kwa wakulima pekee, na kwamba hawapaswi kuvuna mazao yao yote? Au badala yake, sambamba na nia yake, na muktadha mpana zaidi, na nia ya sheria hii ni kwamba hii ndiyo njia ambayo maskini wangetunzwa katikati ya Israeli. Kwa hivyo kwamba kulingana na nia ya amri hiyo, au sheria hiyo, sasa nauliza ni vipi kanuni hiyo au nia ya kuwatunza maskini

katika sheria hiyo, inawezaje kutumika ndani ya hali yangu? Tena, nikitafuta mifano inayoendana na nia ya sheria hiyo. Kwa hivyo mambo hayo mawili, kanuni tunayopata na matumizi, lazima yaendane na kuongozwa na muktadha mpana zaidi, na pia lazima yaendane na na kuongozwa na nia ya maandishi.

Kwa hivyo mchakato wa matumizi unaweza kuonekanaje? Kwanza kabisa, tena, kama mtafsiri, ninaingia katika ulimwengu wa maandishi. Ninajaribu kuelewa maandishi na kuyaelewa, kupitia kutumia mbinu za ufafanuzi ambazo tumejadili, kwa kujaribu kuelewa maandishi kulingana na muktadha wake mpana wa kihistoria, kulingana na muktadha wake wa fasihi, kulingana na aina yake, kulingana na muktadha wake wa kitheolojia. Ninajaribu kuelewa maandishi, na kuingia katika ulimwengu wa maandishi, na kuyaelewa kwa masharti yake yenyewe.

Ninapofanya hivyo, na ninapoelewa maandishi, ninaanza kuona uhusiano unaowezekana kati ya ulimwengu wa kale wa maandishi na ulimwengu wangu mwenyewe. Na ninaanza kuona mwingiliano unaowezekana kati ya ulimwengu wa kibiblia na ulimwengu wangu mwenyewe. Lakini ninaendelea kusoma maandishi, na ninaendelea kupima uhusiano huu unaowezekana, kwa kuzingatia kama unaendana na maandishi ya kibiblia.

Je, zinaendana na muktadha mpana wa maandishi ya Biblia? Je, zinaendana na nia na madhumuni ya maandishi hayo? Kwa hivyo kimsingi, ninaruhusu maswali na maarifa ninayopata kutokana na kusoma maandishi hayo kupingwa na maandishi ya Biblia yenyewe. Ninaruhusu mitazamo yangu kuhusu maandishi hayo iumbwe na utafiti wa maandishi yenyewe. Kwa hivyo ninaendelea kusoma maandishi ya Biblia, na kuingia katika ulimwengu wake.

Natafuta kusikia ujumbe wa maandishi. Na hatimaye, kisha, tena, mimi hujaribu matumizi yoyote yaliyopendekezwa dhidi ya kama yanafaa muktadha, na kama

yanafaa kusudi au nia ya maandishi. Kwa hivyo hiyo ni mbinu shirikishi zaidi kidogo kuliko kufuata tu hatua tatu ngumu, kusoma maandishi katika muktadha wake wa asili, kutoa kanuni, na kisha kutafuta mbinu za matumizi.

Lakini labda nikichukua mbinu hiyo na kuiangalia zaidi kama mwingiliano na maandishi, ambapo tena, najaribu kuingia katika ulimwengu wa maandishi, na kuanza kutambua na kuchunguza mawasiliano yanayowezekana, lakini huyajaribu kila mara kwa kuangalia maandishi, na kujaribu mawasiliano na matumizi kwa muktadha mpana, na nia na madhumuni ya maandishi. Kuna hatua ya mwisho ambayo mara nyingi hukosekana katika matumizi, na hiyo ni kwamba msomaji lazima ajibu kwa kutii. Haitoshi kufichua au kuja na matumizi ya maandishi hadi mtu ajibu kwa kuyatii, na kuruhusu maandishi kubadilisha maisha yake.

Mchakato wa tafsiri bado haujakamilika, hadi utakapoibua jibu kwa msomaji linaloendana na jibu linalotolewa na maandishi yenyewe. Vipengele vichache vya ziada vya kutaja linapokuja suala la matumizi ni, kwanza kabisa, nina uhakika kwamba tafsiri ya maandishi ya Biblia lazima hatimaye ifanyike katika huduma ya Kanisa la Yesu Kristo. Muktadha wa mwisho wa usomi na tafsiri yetu si chuo au seminari, na sio vyama vyetu vya Biblia vilivyojifunza, ingawa hivyo vinaweza kutoa ukaguzi muhimu kwenye kazi tunayofanya, lakini hatimaye tafsiri yetu lazima ionyeshwe kuwa muhimu kwa Kanisa la Yesu Kristo.

Maandiko yamekusudiwa kuunda jumuiya ya kanisa ambalo mimi ni mwanachama. Kwa hivyo matumizi ni zaidi ya kuuliza tu kile ambacho maishani mwangu kinahitaji kusahihishwa, pia yanauliza jinsi ninavyoishi Maandiko katika muktadha wa kanisa, wa watu wa Mungu. Kwa hivyo hatimaye, tafsiri na matumizi lazima yafanyike ndani ya muktadha wa kanisa, na lazima yawe ya huduma kwa watu wa Mungu, Kanisa la Yesu Kristo.

Pili, kuhusiana na hili, tunapofanya hivyo, tunagundua kwamba jumuiya ya Mungu ya waumini ni ya kitamaduni na imeenea duniani kote, na ni pana zaidi kuliko muktadha mdogo wa kitamaduni wa kihistoria ambao mimi hujikuta, hivyo lazima pia nisikilize sauti ya wengine ambao wametafsiri na kusoma maandishi na kuyatumia kwao wenyewe, ili kunisaidia kuona njia mpya za kuona mambo, au kusaidia kusahihisha mahali ambapo huenda nimeelewa vibaya au kutumia vibaya maandishi ya Biblia. Ninaona zaidi na zaidi kwamba kwa kawaida ni wanafunzi wangu wa kigeni. Mafundisho yangu yote yamekuwa katika muktadha wa Amerika Kaskazini, nchini Marekani, lakini mara nyingi ni wanafunzi wangu wa kigeni ambao wamekuwa muhimu katika kunisaidia kuona sehemu zisizoeleweka katika tafsiri zangu mwenyewe na matumizi yangu mwenyewe ya maandishi ya Biblia.

Kunisaidia kutambua kwamba ninaikaribia maandishi kutoka kwa mtazamo wa Amerika Kaskazini, Magharibi, tabaka la kati, na weupe. Sio kwamba hiyo ni hasi, au lazima itafunika maandishi. Mitazamo mingine inaweza kufunika maandishi pia.

Lakini wakati mwingine mimi huona kwamba wale wanaotoka katika hali ya umaskini na ukandamizaji wako katika nafasi ya kuelewa vyema na kutumia maandishi ya Biblia, kwa sababu nadhani wanatoka katika hali inayolingana zaidi na muktadha wa kihistoria na kitamaduni wa awali ambao maandishi ya Biblia yalikuwa yakizungumzia. Na kwa hivyo wanaweza kuwa katika nafasi ya kunisaidia kuelewa maandishi vizuri zaidi. Kwa sababu wanatoka katika hali iliyo karibu zaidi na inayofanana zaidi na ile ya maandishi ya Biblia.

Kwa mfano, nilikuwa nikisoma kitabu cha Ufunuo na maono yake ya mateso, ukandamizaji na mateso. Ama sikuwa na uhakika wa jinsi ya kukitumia, mara nyingi nilifikiri kwamba hiki ni kitu ambacho hakinihusu, lakini labda siku moja baadaye kitatumika. Au, mara nyingi nilikitumia kwa kejeli na usumbufu mdogo na wa mara kwa mara niliopata.

Lakini, kutokana na kuwasikiliza wanafunzi wangu wa kigeni ambao wametoka katika tamaduni ambapo mateso na kifo kwa ajili ya injili, au mateso na ukandamizaji wowote na kifo ni ukweli, hasa mikononi mwa wakandamizaji wa kigeni, nilianza kusoma kitabu cha Ufunuo kwa mtazamo mpya. Sikukisoma kama marejeleo ya usumbufu wangu wa mara kwa mara, wa hali ya chini, na mdogo wakati mwingine, lakini badala yake nilianza kukisoma kutoka kwa mtazamo wa wengine. Hiyo ni, nilianza kuuliza, ninawezaje kuwa na hatia ya kuchangia mateso na ukandamizaji wa wengine? Au, ninawezaje kupunguza maumivu na mateso na dhuluma ambayo wengine wanapitia? Kwa hivyo, nadhani ni muhimu, tena, nambari moja, tunapofikiria kuhusu matumizi ili kufanya matumizi na tafsiri yetu ndani ya muktadha wa kanisa.

Kuonyesha jinsi maandishi ya kibiblia yanavyohusiana na kanisa la Yesu Kristo. Na pili, ni kutambua kwamba kanisa la Yesu Kristo lina tamaduni mbalimbali. Kama Ufunuo unavyosema, kanisa lina watu kutoka kila kabila na lugha na lugha na taifa.

Ninahitaji kutafsiri kwa kuzingatia kile ambacho ndugu na dada zangu katika tamaduni na nchi zingine, jinsi wanavyosoma maandishi ya Biblia pia, na kusikiliza. Kwa sababu wanaweza kunisaidia kuona kupitia sehemu zangu za upofu katika tafsiri na matumizi. Kwa hivyo, matumizi basi, hayapaswi kuonekana kama nyongeza au kitu kilichounganishwa hadi mwisho wa mchakato wa tafsiri.

Ni lengo lenyewe la mchakato wa tafsiri. Na kwa namna fulani, huanza mwanzoni kabisa mwa mchakato wa tafsiri. Pale ninapoingia katika ulimwengu wa maandishi ya Biblia.

Ninajaribu kuelewa kwa maneno yake yenyewe. Kwa kuzingatia kile mwandishi alikuwa akikusudia. Lakini ninaanza kuzingatia maeneo yanayowezekana yenye umuhimu kwa siku yangu mwenyewe.

Au najaribu kufichua kanuni ambazo zinaweza kuzidi hali ya awali ya kihistoria na kutumika katika hali yangu mwenyewe. Lakini ninapofanya hivyo, lazima nijaribu hilo kupitia kama linaendana na muktadha wa awali wa kihistoria na fasihi. Kama linaendana na maandishi.

Na pia kama inaendana na nia na madhumuni ya maandishi ya asili. Lakini kwa ujumla, mtu lazima afanye hivi. Mtu lazima atumie maandishi ya kibiblia.

Kwa sababu mchakato wa kusoma na kutafsiri maandishi haujakamilika. Hufupishwa na kusimamishwa. Isipokuwa mtu asichunguze tu maeneo ya matumizi.

Lakini isipokuwa mtu ajitiishe kwa maandishi ya Biblia. Na kuyaruhusu kutubadilisha. Isipokuwa tuitikie kwa utii.

Kwa njia ambayo inatajwa na maandiko yenyewe. Bado hatujakamilisha mchakato wa tafsiri. Ninachotaka kufanya katika kipindi kijacho ni kuunganisha kila kitu pamoja.

Na labda uweze kuweka hili pamoja katika mfumo. Mtazamo wa tafsiri unaweza kuonekanaje? Hasa kutoka kwa mtazamo wa kiinjili. Tunawezaje kuunganisha mbinu na ukosoaji ambao tumezungumzia.

Mbinu ya tafsiri inaweza kuonekanaje? Na kisha tutamalizia pia kwa kutumia mbinu hiyo. Kuonyesha jinsi inavyofanya kazi katika mafungu kadhaa ya Biblia.